

Nr 105.

Av herr **Pålsson m. fl.**, om viss ändring i reglerna för bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond.

Enligt bestämmelserna i kungörelsen den 26 juni 1948 (nr 380) angående lån från jordbrukets maskinlänefond m. m. utgår bidrag till återbetalning av ifrågavarande lån med belopp, motsvarande tjugofem procent av lånets ursprungliga kapitalbelopp, och, där lån icke åtnjutits, utgår bidrag med enahanda andel av det belopp, vilket kunnat erhållas som lån. Bidrag kan sålunda icke beviljas med mindre belopp.

I samband med avgivande av förslag till medelsanvisning för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1950/51 har föredragande departementschefen icke ansett sig kunna biträda ett av hushållningssällskapens förbund framlagt förslag, vilket tillstyrkts av lantbruksstyrelsen, om att bidragsreglerna skulle ändras så att bidrag skall utgå med belopp, motsvarande högst tjugofem procent av lånets ursprungliga kapitalbelopp eller, där lån icke åtnjutits, av det belopp, vilket kunnat erhållas såsom lån. Ej heller har departementschefen förordat lantbruksstyrelsens förslag om att det belopp, inom vars ram bidrag till återbetalning av dylika lån skola få medgivas eller utfästelser om bidrag skola få göras, skall fastställas för kalenderår i stället för som nu för budgetår. I anslutning härtill har föreslagits, att ifrågavarande bidragsram måtte bestämmas till 1 500 000 kronor för budgetåret 1950/51.

Den gemensamma maskinanvändningen torde vara en av de viktigaste och snabbast verkande rationaliseringsåtgärderna inom det mindre jordbruket. Efterfrågan å lån och bidrag för finansiering av sådan gemensam maskinanvändning har också under senare tid starkt ökat. Erinras må i detta sammanhang, att departementschefen för nästa budgetår föreslagit, att ett investeringsanslag å 5 000 000 kronor skall anvisas till jordbrukets maskinlänefond. Härigenom kommer det för långivningen disponibla beloppet att öka och torde enligt inhämtad uppgift för sagda budgetår uppgå till ca 8 milj. kronor. Emellertid är det belopp, som står till förfogande för bidragsgivningen, alltför litet och motsvarar ej föreliggande behov. Hushållningssällskapen måste därför vara mycket återhållsamma, då det gäller beviljandet av sådana bidrag, och en betydande del av inkomna ansökningar måste avslås. Många sådana bidragssökande få sålunda avvisas, som med hänsyn till förmögenhetsställning och nyttan av den avsedda maskinanvändningen äro i stort behov av och förtjänta av ekonomisk hjälp för verksamhetens igångsättande. Framhållas må att numera hava ett stort antal av de lån,

för vars återbetalning bidrag sökes, erhållits i enskilda kreditinrättningar, varför förmedlingen av lån från jordbrukets maskinlånefond icke kan tagas som mått på erforderliga bidragsmedel. Det är därför angeläget att det belopp, inom vars ram bidrag till återbetalning av maskinlån få beviljas, höjes. I samband härmed synes berörda bidragsram av skäl som lantbrukstyrelsen anfört böra fastställas för kalenderår. Departementschefen har häremot invänt, att en dylik omläggning skulle innebära att omfattningen av bidragsverksamheten kan fastställas först sedan en god del av kalenderåret gått till ända. Emellertid får detta ske under alla förhållanden, eftersom på grund av otillräckliga bidragsmedel alla under kalenderåret inkomna bidragsansökningar måste inom hushållningssällskapen behandlas i ett sammanhang. Vi få därför föreslå, att det belopp, inom vars ram utfästelser om bidrag får göras, fastställas för kalenderår och att i anslutning därtill ifrågavarande belopp för andra halvåret 1950 bestämmas till åtminstone 1 250 000 kronor.

Vidare vilja vi förorda, att bidragsbestämmelserna ändras på sådant sätt, att bidrag kan beviljas även med mindre del än tjugofem procent av erhållet lån eller, där lån ej åtnjutits, av det belopp, vilket kunnat erhållas såsom lån. Enligt gällande bestämmelser får nämligen en bidragssökande antingen bidrag med tjugofem procent av det belopp, som erhållits eller kunnat erhållas såsom lån, eller får han helt avslag på sin ansökan. För att hushållningssällskapen skola kunna på rättvisaste sätt fördela till förfogande ställda bidragsmedel bör möjlighet föreligga att bevilja bidrag även efter en lägre procentsats. En sådan ändring är särskilt angelägen under nuvarande förhållanden, då tillgängliga bidragsmedel ej motsvara efterfrågan.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts förslag om bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond måtte besluta, *dels* att det belopp, inom vars ram utfästelser om sådana bidrag få göras, fastställas för kalenderår, *dels* att för andra halvåret 1950 ifrågavarande belopp bestämmas till 1 250 000 kronor och *dels* att i 17 § av kungörelsen den 26 juni 1948 (nr 380) angående lån från jordbrukets maskinlånefond m. m. uttrycket »tjugofem procent» ändras till »högst tjugofem procent».

Stockholm den 20 januari 1950.

Olof Pålsson.
Carl Eskilsson.

Gust. Sundelin.
Osc. Werner.

Lars E. Andersson.
Axel Andersson.